

Kritiserer Lund-kommisjonen:

Registrering av AKP var lovlig

Tidligere justisminister Elisabeth Schweigaard Selmer sier at registreringen av AKP'ere var lovlig.

THOMAS SPENCE

I et tre sider langt brev til Kontroll- og konstitusjonskomiteén støtter Schweigaard Selmer den «strengeste» tolking av loven, som gir grunnlag for å registrere AKP'ere fordi de er medlemmer i en organisasjon med det formål å omstyrte samfunnsordenen.

– En forbedret utgave av det jeg selv prøvde å hevde i komiteén, kommenterer tidligere statsminister Kåre Willoch.

Lund-kommisjonen derimot har kritisert overvåkingspolitiet for praksisen, og mener at man i tillegg til å hevde revolusjonære meninger, også må ha tatt praktiske skritt for å gjennomføre dem.

Tolkningen

Striden springer ut av tolkingen av straffelovens paragraf 104. Den gjør det straffbart å danne, delta i eller støtte sammenslutning «som har til formål ved sabotasje, maktanvendelse eller andre ulovlige midler å forstyrre samfunnsordenen eller oppnå innflytelse i offentlige anliggender».

Lund-kommisjonen mener at så lenge partiet nøyde seg med å hevde sine meninger, og ikke tok ulovlige skritt for å realisere målet, skjermes meningene av ytringsfriheten.

Elisabeth Schweigaard Selmer

motvirke udemokratiske bevegelser, men at Stortinget med paragraf 104 har bestemt «hvor langt man kan gå».

– Da får man bygge på at det som er klart uttrykt, også er slik ment. Ikke minst gjelder det når en innskrenkende tolking, som anbefalt av Lund-kommisjonen, reelt sett vil føre til at det settes strek over en av de straffbare handlinger som loven beskriver, nemlig det å danne sammenslutning, skriver hun.

Grunnloven

Ifølge Schweigaard Selmer rammes ikke uttalelser og meningsyttringer til støtte for en organisasjon med ulovlig formål. Slike ytringer er beskyttet av Grunnloven.

Heller ikke er det straffbart om en organisasjon og dens medlemmer gir uttrykk for at de vil føre en politisk kamp for eksempelvis et kommunistisk eller nazistisk diktatur.

– Poenget er imidlertid at den politiske kamp ikke kan føres med voldelige eller andre ulovlige midler. Det er når en organisasjon har erklært at den likevel vil gjøre det, at det blir straffbart å slutte opp om organisasjonen, mener hun.

De to tidligere lederne av Kontrollutvalget for overvåkingspolitiet, høyesterettsdommer Jens Bugge og høyesterettsadvokat Hans Stenberg-Nilsen, mener derimot at formålet er avgjørende ettersom lovens forarbeider ikke gir holdepunkter for en innskrenket tolkning som Lund-kommisjonen legger til grunn.

Schweigaard Selmer, som har vært både høyesterettsdommer og justisminister i Bortenregjeringen, skriver i brevet:

– Allerede det å danne, delta i eller støtte sammenslutninger som har til formål ved ulovlige midler å forstyrre samfunnsordenen, er gjort til selvstendige forbrytelser. Siktemålet er å verne om vårt demokrati, mener hun.

Schweigaard Selmer viser til at det er et demokratisk grunnproblem å avgjøre hvor langt man kan gå for å

Til slutt sier den tidligere justisministeren at det er betenkelig hvis Stortinget ut fra dagens politiske situasjon og i strid med en klar lovtekst, bestemmer at en lovbestemmelse til vern om vårt demokrati skal tolkes innskrenkende.

– Mener Stortinget i dag at bestemmelsen etter sin klare ordlyd rekker for langt, bør den endres gjennom ny lovgivning, og ikke begrenses gjennom en innskrenkende tolking av lovteksten, slutter hun.

Willoch

– Hun argumenterer svært overbevisende for straffelovens bestemmelser om revolusjonære bevegelser. Jeg kan ikke forstå hvordan man kan argumentere for at loven bare rammer «handling» når loven sier den rammer «dannelse» av slike organisasjoner, sier Kåre Willoch, som mener at «forståelse» i kontrollkomiteén ikke forstår at AKP ml var en ulovlig politisk virksomhet.

Ber embedsmenn nekte å uttale seg

Kvinnelige juristers forening ber embedsmennene Raket Surlien og Berit Fosheim nekte å uttale seg i høringene om Furesaken.

I et brev til Kontroll- og konstitusjonskomiteén skriver Norske Kvinnelige Juristers Forening (NKJF) at pålegg om å møte i åpne høringer faller utenfor hva som kan pålegges en embedsmann.

– Vi ser med stor bekymring på at embedsmennene i denne saken synes å bli ofre for et politisk maktspill mellom storting og regjering, og

NKJF frykter for de fremtidige konsekvenser en gjennomføring av høringen slik som varslet kan få for departementsansattes arbeidssituasjon fremover.

– NKJF kan ikke forestille seg hvordan en embedsmann kan svare på det mangfold av spørsmål som kan ventes å komme uten at de står i fare for å krenke sin lojalitetsplikt overfor statsråden. Alternativet vil være å nekte å svare på spørsmål og dermed bli hengt ut til spott og spe og mistenkeliggjort for å ville skjule forhold som er mindre flatterende, heter det.

Foreningen mener at Surlien og Fosheim kan og bør avstå fra å svare, og overlate dette til statsråden.